

Шевчук Д. В.
здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв
Сухорукова А. Л.
к. н. з держ. упр., доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ РИЗИКІВ ПРИ ПЛАНУВАННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

У сучасному бізнес-середовищі, яке характеризується високою динамічністю та невизначеністю, ефективне управління ризиками стає ключовим фактором успіху підприємств. Традиційні методи аналізу та контролю ризиків часто виявляються недостатніми для вирішення складних завдань, що постають перед організаціями в процесі планування та оптимізації бізнес-процесів. У цьому контексті, інноваційні підходи до управління ризиками набувають особливого значення, пропонуючи нові інструменти та методології для підвищення ефективності та стійкості бізнесу [1, с. 1-13].

Цифрова трансформація ризик-менеджменту відкриває нові горизонти для аналізу та контролю ризиків. Використання великих даних (Big Data) та аналітики дозволяє виявляти приховані закономірності та передбачати потенційні ризики з високою точністю. Застосування методів машинного навчання та предиктивної аналітики значно підвищує ефективність процесів оцінки ризиків [2, с. 263-286]. Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) в ці процеси дає можливість аналізувати комплексні сценарії, враховуючи множинні фактори та їх взаємозв'язки, що призводить до створення більш точних моделей ризиків та розробки ефективних стратегій їх мітигації [3, с. 63-71].

Впровадження блокчейн-технологій у систему управління ризиками забезпечує незмінність та прозорість даних, що особливо важливо при аудиті та контролі за виконанням заходів з управління ризиками. Це сприяє підвищенню довіри до процесів ризик-менеджменту та забезпечує надійну основу для прийняття рішень [4, с. 91-100].

Блокчейн дозволяє створювати децентралізовані системи управління ризиками, де всі учасники мають доступ до актуальної інформації в режимі реального часу. Це значно знижує ризики, пов'язані з асиметрією інформації та людським фактором. Крім того, смарт-контракти, які базуються на блокчейні, можуть автоматизувати виконання певних дій у відповідь на визначені події чи ризики, що підвищує швидкість реагування та ефективність управління ризиками. Використання блокчейну також відкриває нові можливості для колаборації між різними організаціями у сфері управління ризиками, дозволяючи

безпечно обмінюватися даними та досвідом без ризику втрати конфіденційності [4, с. 91-100].

Agile-підхід до управління ризиками стає все більш популярним серед прогресивних організацій. Гнучке планування та адаптивність, які є основними принципами Agile, дозволяють швидко реагувати на зміни в бізнес-середовищі та адаптувати стратегії управління ризиками відповідно до нових викликів [5, с. 660-674]. Крос-функціональна співпраця, яка передбачає створення міждисциплінарних команд для аналізу та управління ризиками, сприяє більш комплексному розумінню потенційних загроз та можливостей, що виникають у різних аспектах бізнес-процесів [6, с. 265-276].

Інтегрований підхід до управління ризиками передбачає холістичне бачення ризиків організації. Розгляд ризиків не як ізольованих явищ, а як взаємопов'язаних факторів, що впливають на всю організацію, дозволяє розробляти більш ефективні стратегії управління. Інтеграція ризик-менеджменту в корпоративну культуру та формування культури усвідомлення ризиків на всіх рівнях організації сприяє більш ефективному виявленню та управлінню потенційними загрозами [7].

Інноваційні методи кількісної оцінки ризиків, такі як стохастичне моделювання та симуляції Монте-Карло, дозволяють отримати більш точні оцінки потенційних ризиків та їх наслідків. Використання нейронних мереж для прогнозування ризиків та аналіз сценаріїв з використанням теорії ігор відкривають нові можливості для моделювання складних ситуацій та розробки ефективних стратегій управління в умовах конкурентного середовища [8, с. 30].

Стохастичне моделювання дозволяє враховувати випадкові фактори та невизначеності, які є невід'ємною частиною реальних бізнес-процесів. Симуляції Монте-Карло, зокрема, дають можливість генерувати тисячі сценаріїв розвитку подій, що значно підвищує точність оцінки ризиків та дозволяє виявити малоімовірні, але потенційно катастрофічні події.

Нейронні мережі, з їхньою здатністю до навчання та розпізнавання складних патернів, можуть аналізувати великі обсяги історичних даних та виявляти приховані залежності між різними факторами ризику. Це особливо корисно для прогнозування нових типів ризиків, які можуть виникнути в майбутньому.

Теорія ігор надає інструментарій для моделювання стратегічної взаємодії між учасниками ринку, що сприяє розробці ефективних стратегій управління ризиками. Інтеграція цих методів дозволяє організаціям отримати повнішу картину потенційних загроз та можливостей, підвищуючи обґрунтованість рішень та стійкість бізнесу [8, с. 31-32].

Посилення стійкості бізнес-процесів є ключовим аспектом сучасного ризик-менеджменту. Розробка адаптивних бізнес-моделей, здатних швидко пристосовуватися до змін зовнішнього середовища, стає невід'ємною частиною стратегії управління ризиками. Впровадження систем раннього попередження, які базуються на моніторингу ключових індикаторів ризику (KRI), дозволяє

своєчасно виявляти потенційні загрози та вживати превентивних заходів [9, с. 37-40].

У перспективі, подальший розвиток інноваційних підходів до аналізу та контролю ризиків буде пов'язаний з поглибленням інтеграції ризик-менеджменту в усі аспекти діяльності організації, від оперативного управління до стратегічного планування. Це дозволить не лише ефективно управляти ризиками, але й перетворювати їх на нові можливості для розвитку та інновацій [10, с. 105].

Таким чином, інноваційні підходи до аналізу та контролю ризиків при плануванні бізнес-процесів відкривають нові можливості для підвищення ефективності та конкурентоспроможності організацій. Інтеграція цифрових технологій, гнучких методологій управління та передових аналітичних інструментів дозволяє створювати більш точні та динамічні моделі ризиків, що, в свою чергу, сприяє прийняттю більш обґрунтованих рішень та забезпечує стійкість бізнесу в умовах високої невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Aven T. Risk assessment and risk management: Review of recent advances on their foundation. *European Journal of Operational Research*. 2016. Vol. 253, № 1. P. 1-13.
2. Sivarajah U., Kamal M. M., Irani Z., Weerakkody V. Critical analysis of Big Data challenges and analytical methods. *Journal of Business Research*. 2017. Vol. 70. P. 263-286.
3. Duan Y., Edwards J. S., Dwivedi Y. K. Artificial intelligence for decision making in the era of Big Data – evolution, challenges and research agenda. *International Journal of Information Management*. 2019. Vol. 48. P. 63-71.
4. Kokina J., Mancha R., Pachamanova D. Blockchain: Emergent industry adoption and implications for accounting. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. 2017. Vol. 14, № 2. P. 91-100.
5. Conforto E. C., Amaral D. C., da Silva S. L., Di Felippo A., Kamikawachi D. S. L. The agility construct on project management theory. *International Journal of Project Management*. 2016. Vol. 34, № 4. P. 660-674.
6. Bromiley P., McShane M., Nair A., Rustambekov E. Enterprise risk management: Review, critique, and research directions. *Long Range Planning*. 2015. Vol. 48, № 4. P. 265-276.
7. Aven T., Zio E. Globalization and global risk: How risk analysis needs to be enhanced to be effective in confronting current threats. *Reliability Engineering & System Safety*. 2021. Vol. 205. 107270.
8. Linkov I., Trump B. D., Keisler J. Risk and resilience must be independently managed. *Nature*. 2018. Vol. 555, № 7694. P. 30.
9. Mikes A., Kaplan R. S. When one size doesn't fit all: Evolving directions in the research and practice of enterprise risk management. *Journal of Applied Corporate Finance*. 2015. Vol. 27, № 1. P. 37-40.
10. Poltorak A., Khrystenko O., Sukhorukova A., Moroz T., Sharin O. Development of an integrated Approach to assessing the impact of innovative development on the level of financial security of households. *Eastern-European of Enterprise Technologies*, 2022, 1 (13-115). P. 103-112.